

Eri mieltä kaikesta

Repe Suonpäättä ja Laura Tarvaista yhdistää vain postinumero. He istuutuivat samaan pöytään, ja halusivat ymmärtää toisiaan. HS saattaa yhteen ihmisiä, joiden arvot eroavat. Vielä ehtii mukaan.

Repe Suonpää on 42-vuotias perheenisä ja Laura Tarvainen 26-vuotias opiskelija. Molemmat asuvat Heikinlaaksossa.
Kuva: Rio Gandara / HS

Jaakko Lyytinen HS

3.3.2019 2:00 | Päivitetty 3.3.2019 9:10

TAPAAMINEN on sovittu kahvilaan kello neljäksi. Paikalle on tulossa kaksi henkilöä, jotka eivät tiedä toisistaan mitään muuta kuin sen, että he ovat lähes kaikesta eri mieltä.

Saksassa hanketta on kutsuttu ”politiikan Tinderiksi”. Tinder on supersuosittu treffisovellus, joka hyödyntää paikkatietoja. ”Politiikan Tinderissä” ei ole tarkoitus löytää kumppania, vaan tuoda yhteen kaksi ihmistä, jotka asuvat mahdollisimman lähellä toisiaan mutta ovat mahdollisimman erimielisiä keskenään.

HS:n Suomi puhuu -hankkeeseen on jo ilmoittautunut yli 1500 ihmistä. Algoritmi etsii heille erimielisen keskustelukumppanin mahdollisimman läheltä. Keskustelut on tarkoitus käydä 30. maaliskuuta, sopivasti pari viikkoa ennen eduskuntavaaleja.

Nyt otamme varaslähdön. Olemme poimineet ilmoittautuneista yhden satunnaisen parin, joka täyttää ehdot. He ovat vastanneet kahdeksaan väittämään HS:n verkkosivuilla. Ne ovat koskeneet muun muassa maahanmuuttoa, ilmastonmuutoksen torjuntakeinoja, sukupuolirooleja ja sosiaalitukia. Näistä he ovat olleet erimielisiä, mutta jokin heitä yhdistää: molemmat asuvat Pohjois-Helsingin Heikinlaaksossa, jonka postinumero on 00760.

Nainen on kertonut etukäteen, että hänet tunnistaa pinkeistä hiuksista. Mies on kertonut olevansa ”positiivinen ilmestys”.

JA siinä he ovatkin. ”Moi, mä oon Repe. Olen 42-vuotias kolmen ala-asteikäisen lapsen isä. Olen asunut Heikinlaaksossa vajaat kymmenen vuotta. Olen töissä it-alalla”, **Repe Suonpää** esittäytyy.

”Mä oon Laura, 26-vuotias teologian opiskelija, tähtään uskonnon opettajaksi. Olen asunut Heikinlaaksossa kaksi vuotta”, **Laura Tarvainen** sanoo.

Suonpää tilaa kahvinsa seuraksi berliininmunkin ja Tarvainen runebergintortun. Tilanne on erikoinen. Miten aloittaa keskustelu ventovieraan kanssa teemoista, joista on jyrkästi erimielinen?

Repe Suonpää sanoo lähteneensä mukaan Suomi puhuu -hankkeeseen ”mielenkiinnon vuoksi ja sen takia, että keskustelu on hyväksi”. Laura Tarvainen on halunnut pois yliopisto-opiskelijan kuplastaan.

”Harvemmin tulee kohdattua ihmisiä, joilla on erilaisia käsityksiä. Toivon dialogia”, Tarvainen sanoo.

Alkaa varovainen tunnustelu.

Heikinlaaksolaiset Repe Suonpää (vas.) ja Laura Tarvainen kohtasivat kotikulmillaan. Kuva: Rio Gandara / HS

Repe Suonpää kertoo olevansa alun perin kotoisin Myllypurosta Itä-Helsingistä. Hänen elämänsä on asettunut keski-ikäiseen ja keskiluokkaiseen uomaansa. Töitä, lasten kuljettamista harrastuksiin, oma sählyvuoro kerran viikossa.

”Elämä on muuttunut aika paljon, kun on päässyt työelämään. Taloudellinen tilanne on parantunut huomattavasti, ja se on vaikuttanut oman arvomaailman rakentumiseen”, Suonpää sanoo.

Laura Tarvainen on kasvanut Hyvinkäällä ja asuu Heikinlaakson ainoassa opiskelijatalossa. Vapaalla hän tapaa ystäviään, käy elokuvissa tai uimassa, pelaa konsolipelejä ja osallistuu opiskelijarientoihin.

”Etenkin ympäristökysymyksissä arvoni pohjaavat äitiini, joka on biologian ja maantiedon opettaja. Hänen kautta olen tullut itsekin aika ympäristötietoiseksi”, Tarvainen sanoo.

Suonpää innostuu:

”Mäkin äänestin nuorena vihreitä. Olin että jee jee, ympäristöpuolue.”

Tästä pääsemme avausväittämään. Sen mukaan ”autoilua, lihan syömistä ja lentämistä pitäisi verottaa nykyistä ankarammin ilmaston takia”.

Tarvainen on samaa mieltä, Suonpää eri mieltä:

”Ajattelen Suomen näkökulmasta. Meillä on vanha ja saastuttava autokanta ja korkeat autoverot. Jos autot olisivat halvempia, voisin vaihtaa sähköautoon.”

Tarvainen pitää dieselin kallistumista hyvänä, vaikka hänellä on puolisonsa kanssa dieselauto. ”Ehkä se kannustaa ostamaan seuraavaksi jonkin muun.”

Entäs ruokavalio?

”Lihansyönti - siitä en ole ajatellut ollenkaan, onko se ilmastolle hyvä vai huono juttu”, Suonpää sanoo.

Jos lihan hinta kaksinkertaistuisi, se voisi muuttaa Suonpään mielen.

”Mutta niin kauan kuin se on siedettävän hintaista, en varmaan muuta tottumuksiani”, Suonpää sanoo.

Laura Tarvainen kertoo olevansa kasvissyöjä: ”Olisi hyvä, että ihmiset söisivät enemmän kasvisruokaa ihan jo eläinten hyvinvoinnin kannalta.

Enemmän minulla painaa eettinen näkökulma. Mutta en minäkään halua tuputtaa kenellekään, että pitää ruveta kasvissyöjäksi.”

ALKUJÄYKKYYS on tiessään, joten voimme siirtyä astetta vaikeammalle alueelle. Tarvaisen mielestä perinteiset miehen ja naisen sukupuoliroolit rajoittavat elämää:

”Suomessa miehen rooli on hirveän kapea. Jos mies on vähän herkempi tai tunteellisempi, sitä ei tueta. Sama koskee muunsukupuolisten asemaa.”

Suonpää on vastannut ennakkokysymykseen eri tavalla. Hän siteeraa äskettäin edesmenneen mäkihyppääjän aforismia.

”Sanon **Matti Nykäsen** sanoin: se on fifty-sixty. Suomessa sillä ei ole paljon merkitystä, synnytkö naiseksi vai mieheksi. Suomalaisilla on aika tasa-arvoiset lähtökohdat”, Suonpää sanoo.

”Allekirjoitan tuon naisen ja miehen välillä”, Tarvainen sanoo.

Mutta hän on huolissaan esimerkiksi tuttavapiiriinsä kuuluvista muunsukupuolisista, jotka ovat alun perin olleet miehiä:

”Heidän on pitänyt piilotella itseään. Pystyykö menemään vaikka töihin hame päällä.”

Suonpää nyökyttelee.

”Nyt homous tai lesbous on askeleen hyväksytympää. Minullakin on lähipiirissä heitä. Viime vuosikymmeninä he ovat tulleet hyvin kuulluiksi ja nähtyiksi. Muunsukupuolisilla on kynnystä. Siitä olemme varmaan samaa mieltä.”

Entä se miehen ahdas rooli? Se riippuu sukupolvesta, Suonpää sanoo. Vanhemmat miespolvet ovat joutuneet kantamaan kovempaa roolia.

”Lasken tässä itseni nuorempaan ikäpolveen”, Suonpää sanoo.

”Olen itse hoitanut meillä perhettä ja ollut se johtohahmo, kun vaimo on sairastunut. Kyllä minä annan muidenkin miesten olla heikkoja ja herkkiä.”

TUNNELMA on sopivasti lämmennyt, joten voimme rojauttaa pöydälle kuumottavimman teeman. Maahanmuuton. Suomi puhuu - ennakkokyselyn väite kuuluu: ”Suomessa on liikaa maahanmuuttajia.” Repe Suonpää on väitteen kanssa samaa mieltä, Laura Tarvainen eri mieltä.

”Suomessa on pulaa työntekijöistä, esimerkiksi vanhustenhoidossa. Mielestäni maahanmuuttajat ovat oiva lisä siihen”, Tarvainen sanoo.

Repe Suonpää vastustaa.

”Tänne ei mielestäni tarvita turvapaikanhakijoita”, Suonpää sanoo.

Hän havahtui omien sanojensa mukaan asiaan vuonna 2015. Tuolloin Suomeen saapui yli 32 000 turvapaikanhakijaa. Määrä oli lähes kymmenkertainen edellisvuoteen verrattuna.

”Ymmärsin niin, että rikollisjärjestöt lähettävät tänne porukkaa. Rikollisjengit tienaavat, ja ihmisiä tuodaan rahan takia. Näin mustavalkoisesti ajattelen tämän homman”, Suonpää sanoo.

Entä työvoimapula?

”Joo, me tarvitaan työvoimaa, mutta toisaalta ajattelen, että maapallo on jo pilattu ja ylikansoitettu.”

Hetken kelailun jälkeen Suonpää on valmis hieman joustamaan. ”Saa tänne tulla asiantuntijoita. Maahanmuuttajia, jotka tulevat vain työn perässä.”

Tarvainen on kuunnellut Suonpään näkemyksiä.

”Voisin tässä kohtaa heittää sen omakohtaisen kokemuksen”, Tarvainen sanoo.

”Mieheni on tullut Afganistanista Suomeen kiintiöpakolaisena vuonna 2002. Hän oli vielä lapsi.”

Viisihenkisen perheen vanhemmat eivät oppineet kunnolla suomen kieltä eivätkä ole löytäneet töitä, mutta kolme lasta ovat käyneet kouluja ja

siirtyneet jo työelämään.

”Mieheni toisella siskolla oli välillä kolme eri työtä yhtä aikaa. Siihen seuraavaan sukupolveen pitää satsata. He tuovat tosi paljon kaikkea hyvää.”

Repe Suonpää nyökkäilee.

”Okei, tuo olikin se paras mahdollinen tarina. En minä lapsia halua potkia täältä pois. Mutta ehkä kiinnitän huomiota liikaa negatiivisiin uutisiin, että taas tulee rikollisjoukko.”

Tarvainen kertoo tuntevansa useita perheitä pääkaupunkiseudun tiiviistä afgaanien yhteisöstä.

”Sekin on hyvä tiedostaa, että vaikka joukossa on niin sanottuja mätämunia, niin aika vahvasti muu yhteisö tuomitsee heidät”, Tarvainen sanoo.

Hänen mielestään koko kysymystä kannattaisi miettiä omakohtaisesti.

”Entä jos minä olisin itse tuossa tilanteessa? Entä jos Suomessa olisi sota, ja minun pitäisi lähteä johonkin Afganistaniin. Tai vaikka Iraniin. Miltä tuntuisi mennä maahan, jonka kieltä en ymmärrä. Porukka kohtelee sua kuin paskaa - sori, että kiroilen.”

Tarvainen kertoo viettäneensä muutama vuosi sitten Iranissa kaksi viikkoa.

”Voin sanoa, että minun oli siellä vaikea olla.”

Suonpää nyökkäilee jälleen. ”Täytyy yrittää ajatella itseni niiden toisten saappaisiin. Mutta tämä hallitsematon pakolaisvyöry oli kestämätön. Se ei olisi ollut millekään maalle hyvä.”

Ensimmäisen kerran tunnelma hieman kiihtyy. ”Mutta mieti, jos olisit itse samassa tilanteessa!” Tarvainen sanoo.

”Sehän siinä onkin, että ei edes omaa kansaa, suomalaisia, saada hoidettua. Täälläkin on kodittomia, terveysongelmaisista,

päihdeongelmaisista”, Suonpää vastaa.

”Ajattelen, että en voi sulkea silmiäni siltä väkivallalta, mitä maailmassa tapahtuu. En väitä, etteikö täälläkin olisi ihmisiä, joilla on asiat huonosti. Mutta monessa maassa on vielä huonommin. Ihmiset joutuvat tekemään jo lapsena sellaisia asioita, joita Suomessa ei kukaan joutuisi tekemään”, Tarvainen sanoo.

Suonpää pyörittelee päätään. Mitäs muita aiheita meillä olikaan, hän kysyy. ”Suomessa on paljon vaikeita asioita mietittävänä. Kuten maahanmuutto. Nämä kaikki aiheet ovat tosi vaikeita. Ei siinä riitä yhden ihmisen pää eikä elämä”, Suonpää sanoo.

”Ihan totta”, Tarvainen sanoo.

ENTÄ sosiaaliturva? Pitäisikö ihmiseltä vaatia jotain tukien vastineeksi? Tällä kertaa Repe Suonpää kertoo omakohtaisen tarinan:

”Olen itse ollut nuorena työtön. Olin tukien väärinkäyttäjä. Aikuistuin joskus 25-vuotiaana, kun heräsin todellisuuteen, että elämässä pitää ottaa itseään niskasta kiinni. Sen jälkeen maailmankuva on muuttunut. Nyt kun olen aikuistunut ja tienaan omat rahani, tajuan, miten idiootti olen ollut. Ja minunlaisiani on paljon.”

Nuoruuden kokemustensa takia hän kannattaa vastikkeellista työttömyys- tai sosiaaliturvaa, kuten aktiivimallia, jossa työttömän työnhakijan on joko tehtävä palkkatyötä tai osallistuttava työllistämistä edistäviin palveluihin. ”Ihmisiä pitää jotenkin aktivoida. Että ei voi rallatella yhteiskunnassa”, Suonpää sanoo.

Laura Tarvainen sanoo ymmärtävänsä Suonpään kokemusperäisen näkökulman. Hän on itse asiasta kuitenkin toista mieltä.

”Olen ehkä vähän sinisilmäinen, sillä minulla on itselläni tosi korkea työmoraali enkä ole ikinä ollut työttömänä pitkää jaksoa. On vaikea kuvitella, että joku ei olisi yhtä tunnollinen kuin minä.”

Tarvainen vastustaa myös aktiivimallia.

”Minulla on yksi tuttu, joka on työttömänä joutunut aktiivimallin myötä työpajoihin, vaikka hän koee, ettei ole sellaisen tarpeessa. Siellä saattaa olla ihmisiä, joilla on arjen hallinnan kanssa ongelmia.”

Aivan lopuksi on puhuttava vaaleista. Millä perusteella valitsette ehdokkaanne?

Tarvainen sanoo olevansa poikkeus ikäistensä joukossa: hän käyttää vaalikoneita. ”Olen melko puolueuskollinen. Äänestän yleensä vihreitä, mutta olen äänestänyt muitakin. Viimeksi äänestin feminististä puoluetta.”

Ehdokkaan sukupuolella ei ole väliä, mutta valinta kohdistuu nuoreen. ”En yleensä äänestä yli nelikymppistä.”

Repe Suonpäällä oli nuorena vihreä vaiheensa, kuten hän alussa kertoi.

”Sitten tapahtui tämä elämänmuutokseni. Nyt olen kuin tuuliviirinä äänestänyt eri puolueita. Vihreitä, demareita, perussuomalaisia. Enemmän katson henkilöä.”

Keskustelu on päättynyt. Molemmat vaikuttavat tyytyväisiltä.

Kahvilan tiskiltä kuuluu selostus. Miesten 15 kilometrin hiihto on päättynyt.

”Miten kävi?” Suonpää kysyy kahvilan pitäjältä.

”Pronssia tuli.”